

ساخت زندان ده هزار نفری در بیابان ها /کاوه قریشی

دوشنبه ۰۴ بهمن ۱۳۸۹

رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی جمهوری اسلامی ضمن اذعان به تعداد زیاد زندانی در کشور، از انتقال زندان‌ها به بیابان و ساخت زندان‌های جدید در تهران و

دیگر شهرهای ایران خبر داد؛ زندانهایی که به گفته او در خارج از شهرها ساخته می‌شوند و در «مکان‌های خوش آب و هوا قرار ندارند».

ساخت این زندان‌ها، آنطور که غلامحسین اسماعیلی تصریح کرده براساس قانون و به دلیل «ناسازگاری فضای زندان با تعداد زندانیان» صورت می‌گیرد؛ آندسته از زندان‌ها نیز که به خارج از شهرها منتقل می‌شوند باید بیرون محدوده شهری و در «بیابان» باشند.

زندان در بیابان

غلامحسین اسماعیلی، رئیس سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، در مصاحبه با ایرنا، خبرگزاری جمهوری اسلامی با اشاره به اینکه پس از انقلاب زندان جدیدی ساخته نشده است گفت: «فضاهای زندان کنونی با تعداد زندانیان کشور سازگاری ندارد.»

او با اشاره به اینکه متولی ساخت زندان‌ها در کشور وزارت مسکن و شهرسازی است افزود: «زندان‌های جدید پس از ساخت، تحویل سازمان زندان‌ها شده و ساختمان زندان‌های داخل شهر به این وزارتخانه تحویل داده می‌شود.»

اسماعیلی، بیشترین تعداد زندانیان کشور را مربوط به مواد مخدر دانست و

گفت: «با ورود مواد مخدر صنعتی و روانگردان شاهد افزایش زندانیان در این حوزه هستیم که برای اصلاح آنها نیازمند فضاهای بیشتری هستیم.»

اشاره رئیس سازمان زندان‌ها به افزایش زندانیان مربوط به مواد مخدر و ضرورت ایجاد فضای بیشتر برای این نوع از زندانیان در شرایطی صورت می‌گیرد که بر اساس آمار رسمی جمهوری اسلامی در طول ماه گذشته دست کم ۴۰ نفر را به اتهاماتی مانند «حمل»، «نگهداری» و «خرید و فروش» مواد مخدر به دار آویخته است.

معاون قوه قضائیه در مصاحبه دیروز خود با ایرنا همچنین از ساخت «زندان تهران بزرگ» با ظرفیت ۱۰ هزار نفر و اردوگاه ویژه مجرمان مواد مخدر پایتخت در جاده قدیم قم - تهران خبر داد و افزود: «این زندان جایگزین زندان قصر سابق تهران است که سال‌های گذشته بدون در نظر گرفتن تعطیل شده بود.»

این مقام مسوول قضایی جمهوری اسلامی تصریح کرد: «احتمالا یک یا دو فاز این زندان تا پایان امسال یا سال آینده ساخته می‌شود ولی بهره برداری کامل از آن به زمان بیشتری نیاز دارد»

وی با بیان اینکه بازداشتگاه‌های درون شهری وظیفه نگهداری از متهمانی را دارد که حکم قطعی محکومیت آنها توسط دادگاه صادر نشده است، خاطرنشان کرد: «زندان‌های افرادی هستند که حکم محکومیت قطعی آنها صادر شده است و همانند بازداشتی‌ها درانتظار حکم قطعی خود نیستند.»

اسماعیلی با اشاره به اینکه بازداشتگاه اوین از تهران خارج نمی‌شود، گفت: «شهر تهران حداقل به پنج بازداشتگاه دیگر نیاز دارد.»

زندان اوین که اینک رئیس سازمان زندان‌ها خبر عدم انتقال آن به خارج از شهر را

می‌دهد یکی از بزرگ‌ترین زندان‌های ایران است و در منطقه اوین در حوالی سعادت آباد تهران قرار دارد. ساخت این زندان در زمینی به وسعت ۴۳ هکتار از دهه ۱۳۴۰ آغاز گردید و در سال ۱۳۵۰ افتتاح شد. زندان اوین امروزه رسماً عنوان بازداشتگاه موقت را دارد.

برخی از بندهای این زندان زیر نظر قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران نبوده و توسط سایر نهادها اداره می‌گردد. بندهای ۲۰۹ و ۲۴۰ این زندان که دارای سلول‌های انفرادی و چند نفره است در اختیار وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی قرار دارد و بند ۲ الف آن زیر نظر سازمان اطلاعات سپاه پاسداران جمهوری اسلامی اداره می‌شود و تردد و حضور زندانیان سیاسی خارج از سلول‌ها تنها با داشتن چشم‌بند ممکن است.

زندانهای غیر قانونی

دستور ساخت زندانهای جدید و انتقال برخی از زندانهای تهران و دیگر شهرهای ایران از سوی رئیس سازمان زندان‌ها در شرایطی مطرح می‌شود که بر اساس اعلام برخی از مسئولان جمهوری اسلامی و همچنین نهادهای مدافع حقوق بشری، تعداد زیادی زندانهای غیر قانونی و پنهانی هم در ایران وجود دارد.

بازداشتگاه کهریزک نمونه بارز بازداشتگاه‌های غیر قانونی در ایران بود که سال گذشته پس از حوادث به وجود آمده در آن بازداشتگاه و کشته شدن شماری از معترضان به نتایج انتخابات، نمایندگان مجلس به وجود آن اقرار کردند و رهبر جمهوری اسلامی نیز دستور تعطیلی آن را صادر کرد.

حمید درخشان نیا، قائم مقام دادگستری تهران، همزمان با حوادث این بازداشتگاه غیرقانونی به خبرگزاری ایسنا گفته بود که در باره بازداشتگاه کهریزک طی دو سال گذشته از سوی رییس دادگستری تهران مرتباً تذکر داده شده اما به آن بی‌توجهی شده است. گذشته از این موارد همچنین در برخی

وبلاگ‌ها از بازداشتگاهی غیر قانونی به نام پاسارگاد یاد شده است.

علاوه بر وجود زندانهای غیر قانونی در ایران، بهداشت زندانیان و شرایط نگهداری آنها به ویژه پس از انتخابات ریاست جمهوری، یکی از دیگر از آسیبهای زندانهای جمهوری اسلامی و از جمله موارد نقض حقوق بشر در کشور بوده است.

در طول سال گذشته گزارش‌های مختلفی از شرایط نامساعد بهداشت شدگان پس از انتخابات و فعالان مدنی، سیاسی و دانشجویان در بند منتشر شده است. یکی از گزارش‌های منتشر شده مربوط به طبقه پائین بند ۲۵۰ زندان اوین از سوی کمپین بین المللی حقوق بشر مبنی بر آن است که «به دلیل تراکم در این بند سطح بهداشت به شدت در این مکان پائین است. دستشویی و ظرفشویی در این بند در یک مکان قرار دارد و پتوها و وسایل خواب زندانیان کثیف و غیر بهداشتی است.»

این گزارش‌ها در حالی منتشر می‌شود که براساس برنامه ۱۵ ساله اداره کل بهداشت و درمان سازمان زندان‌ها که بیش از چهار سال از تدوین آن می‌گذرد، مسائل بهداشتی و روانی در زمره مهم‌ترین برنامه‌هایی است که این سازمان برای نیل به آن برنامه ریزی کرده است.